

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÓNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: 10 kor. — fill.
Egy évre . . . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . . . 5 kor. — fill.
Negyed évre . . . . . 2 kor. — fill.
Egy óra . . . . . 1 kor. — fill.
Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Vázsonyi doktor és a Kinizsiek.

(Vagyis a magyar nemzeti történet szelidített kulturbestiákat növel.)

Vázsonyi Vilmos doktor ur, a „Vé-Vé” jegyes demokrata vezércikk-író, vagy mint újabban nevezik: „az első és egyetlen demokrata magyar képviselő”, egy néhai Bánffy huszár, Bessenyei Ferencz volt országgyűlési képviselő és kiérdemült képviselőházi folyosó és Lloyd humorista társaságában szombaton Debreczenben járt és a kerekedelmi csarnok estélyén zajos hatás mellett ergette elszertelenségének a színes, tetszetős szappan buborékjait. A magyar demokrata férfunak Debreczenben aratott sikereiről és a Csárnok estélyéről kiküldött tudósítónk lapunk más helyén számol be. Előbb mi is azt gondoltuk, hogy az új rend ezen férfujával különösen nem foglalkozunk, mert ha nem is ami politikai hitelveinket vallja, de mivel — állítólag — az örök béke mellett és a párbaj ellen apostolokodik, elismerést érdemel. Amde előadott beszédét megösmervén, hallgatag helyeslő elismerést e lap hasábjain nem adhatjuk meg a férfunak, mert a mi újságunk magyar nemzeti újság. Mert mi magyar nemzetünk és hazánk függetlenségeért küzdünk utolsó csöpp véreinkig, utolsó leheltünkig, még pedig nemzeti hősök véretől áztatott történelmi földön és alapon állva. Vázsonyi Vilmos ur pedig, aki tetszetős szertelenségeivel és ügyesen berendezett ötleteivel képes megteveszteni, elragadni oly intelligens közönséget is, milyen a szombat esti közönség is volt, nyíltan ellene tör annak, a mi előttünk szent és nemzeti erény.

Bujtassa bármily tetszetős lepelbe gyűlöletes, mérges tanításait, mi azokat felösmertük. Visszautasítjuk. A taps helyett elítéljük. A nemzetközi mételey terjesztése ellen tiltakozunk, mert megtevesztés, hogy V. V. doktor ur színarany nemzeti demokrata volna, a magyar népnek őszinte barátja volna; hisz akkor a mi zászlónk, a Kossuth párt zászlaja alatt volna a helye, a mitől különben — most, midőn, ösmerjük — Isten mentse e pártot. V. V. doktor urnak csak köpönyeg a demokratság, de ő neki most egysze-

rűen csak a szombati szabad előadására térünk át. Röviden végezzünk vele.

E férfunak szöveg szerint közölt szabad előadásából az tűnik ki, hogy ez a férfiú vagy örült vagy még ennél is gonoszabb számítású és célzatu ember, a kinek semmi keresni valója nincs, nem lehet a kálvínista Rómában, amely állítólag még ma is büszke és hűséges magyar város történelmi multjára, hagyományaira, a századok megpróbáltatásai által tisztult nemzeti erkölcsaire.

Ez az ugynevezett első és egyetlen demokrata férfiú ugyanis, az új rend szelidítője, szombat este — az általunk is elítelt, piszkos emberek által eszközül kihasznált párbajellen agitálván — a többek között így nyilatkozott:

„Az iskolai nevelés nálunk a vérontás apológiája, ott van a történelem. A történelmet tanulva, folyton verekedést, csatározást tanulunk. A zsenge ifjú nem hall nagy szellemekről, tudósról, hanem a nagy hős Kinizsiről, ki félkezével felemeli a malomkövet, ki husz törökkel viv egyszerre. Mikor az ifjúság folyton a vérontás glorifikációját hallja, olvassa, természetes az ifjúságban feleled a vérszomj, a **szelidített kultur bestia ver gyökeret**. Ha feladatát akarja teljesíteni a pedagogia, a vallás, akkor ezt ki kell irtani s ha ezt a feladatát teljesíti, akkor a társadalomban nem az erőszak, nem a vérszomj fog érvényesülni.»

Ti debreczeniek és ti hajduk megértettétek, hogy mit hirdet vakmerően és megtorlatlanul ez az ember, a ki vagy örült vagy még ennél is gonoszabb, aki érdemtelen, méltatlan ily kijelentés után a magyar parlamentben elfoglalt helyre. Sőt érdemtelen és méltatlan arra is, hogy nemzetünk neki hazát, nevet, független állást és jól tápláló magyar kenyeret adott; mert hisz a doktor ur nyíltan hirdeti, hogy neki a magyar nemzet hősök véretől szelített története semmi, azokban „folyton csak verekedéseket, csatározásokat” tanítanak. A vérontás dicsőítetik. Ezt a **történetet ki kell irtani**, mert ez csak **szelidített kultur bestiákat** nevel.

Megértettétek ezen mondás alacsony mérgét magyarok? Nem a vadoláh, rácz bujtogató piszkolja így nem-

zetünk történetét, dicső multját, lelkünkhöz forradt, ezredéven át, világitó és fentartó hagyományait, nemzeti életünk küzdéseit, áldozatait, martirjait, szenvedéseit, szóval azokat és azok emlékét, a kik e hazát vértük és életük árán szerezték, tartották fent, mondom, nem az idegen bujtogató izgat így, hanem a magyar parlamentnek egy sokaktól ünneplott tagja. Az az ember, a kinek hazát, nevet, kenyeret, állást adunk? Ez az ember vágja az arcunkba, hogy dobjátok a személtárába, a levetett nyüves rongyok közé nemzetetek történet könyveit. Gördítsétek az örök feledés moshos sziklái a hőseitek, az Árpádok, a Hunyadiak, Rákóczy, Bocskay, Bethen, Báthoryak, a Kossuthok, a Damjanicsok és honvédő vitézitek sírjára; mert ezeknek történetét tanítva csak vérszomjas szelidített kultur bestiákat növeltek ifjaitokból.

Az első és egyetlen demokrata képviselő ur ezen kijelentéséből kitűnik az is, hogy neki tehát a magyar nemzet és magyar haza semmi. Arra ő egyszerűen pök . . . (Bocsássanak meg ezen ordináre kifejezésért de a doktor ur elméletének a megdöbentő és határtalanul vakmerő célja és lényege ez . . .) Node hát édesistenkém, ha nem tetszünk neki, ha minket annyira gyűlöl és megvet, akkor miért nem vándorol ki más boldogabb hazába, ahol a nép már elég elfajult kores arra, hogy mindent megtagadjon, mindent elfeledjen, Minden gyalázkodást elviseljen, szóval érett a nemzeti becsületérzés nélküli, sárban fetregő, szolgálatait baromként abrakolt sivarabszolgaságra . . . Mondom, miért nem keres a doktor ur magának ilyen szebb, boldogabb, a doktor ur felfogása szerinti nemesebb, dicsőbb hazát? Hisz utóvégre távozásával semmit sem veszítene a magyar nemzet, de a fenti tanok után itélve, a doktor ur szive sem szakadna meg a hontalanság Mikes Kelemen kenyerén?

Ha pedig továbbra is itt marad és ily módon tovább vetegeti az idegen szagu gyűlölködés, nemzeti ócsárlás szelét, meg éri, hogy vihart arat; de ez a vihar a doktor ur seregét fogja nyomtalanul elsöpörni. És tetszik, nem tetszik, mi elmondtuk a magunkét. Volt szerencsénk.

Ijabb Móricz Pál.

volt a czime: „Der Graf von Marienburg.“ Ennek a meséje az, hogy egy fiatalember gazdag örökséghez jut és oldalági rokonai megakarják tőle szerezni ezt a gazdag örökséget. Elhatározták tehát, hogy ennek a fiatalembernek el kell zúllania. És mit tesz nek abból a célból, hogy elzúllassék? Budapestre hozzák le, hogy tönkre tegyék. (Élénk derűtség.) Így gondolkodnak Budapest erkölcsiségéről.

Az ifjuság a miért akeziót indított ez állapot ellen, igen heves, kimeletlen támadást intéztek ellene; általában az a szokás most, hogy ha egy fiatalember valami hibát követ el, az egész ifjuságot teszik érte felelőssé. Azt tapasztalja már huzamosabb idő óta, hogy az ifjuság egy jó szót, egy atyai intést nem kap, s nem érez soha baráti kézszorítást. — A tanárok megtölik úgy a hogy tudományal, de már azzal is vádolják a tanári kart, hogy úgy tesz az ifjusággal, mint az állam a polgáraival: csak adózó objektumnak tekintik. Nem lehet csodálni, hogy a fájdalmas vessző csapások nem fogják jó utra terelni az ifjuságot, hanem még jobban megvadítják. Hogy az ifjuság politikai tüntetéseket csinál: ahhoz az egész világon mindenütt joga van; most azonban a rektori dorgatóriumon még meg se szárad a tinta, mikor már jön az ifjuság ellen a lovas roham és a kardlap. . . . A jól vezetett ifjuság a nemzet legnagyobb kincse. Gondoljuk meg, hogy mi nem fogunk örökké elni, hanem majd ez az ifjuság kerül a mi helyünkre.

Ha valaki csodálkozik azon, hogy a mai fiatalság a maga képzőszózásiával, keresztszövegeivel, „kurucz brigád“ jával ilyen különös és zajos szerepet játszik, a mit máskor nem szokott tenni, attól azt kérde a szót: Hát miért lelkesedjek a mai ifjuság? Hol vannak a nagy férfiak és a nagy eszmék, a melyekért lelkesedjek? Az idealizmus tiszta forrásai elapadtak, tehát az ifjuság is kénytelen a pocsolyából meríteni! (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A külföldön egészen másképp nevelik az ifjuságot (Halljuk!) Németországban a császár a bonni egyetemre viszi a maga fiát; leül a studentek közzé, söröz velük és együtt éneklik a „Wacht am Rhein“-t. A cambridgei egyetemen külön terület van arra a célra, hogy ott csak mezei virágot termeljenek az ifjuság számára, hogy az ifjuság szívében a virág szeretetét ápolják — és hogy megkedveltsék velük a mezők költészetét. Oda minden cambridge-i diák kimegy, szed magának egy virág bokrotát és oda állítja az ablakába vagy az asztalára.

Pichler Győző: Vagy a kedvesének adja! (Zajos derűtség.)

Madarász József: Maga magáról gondolja!

Rákosi Viktor: Pichler mindenesetre annak adta volna, (Élénk derűtség.)

Nem emlékszik rá, hogy Wlassics kultuszminiszter, vagy a rektor mikor jelent meg utoljára az egyetemi ifjuság fehér asztalánál. Nem is csodálkozik azon, hogy ha a magyar ifjuság idejekorán elvénül és kihál belőle az idealizmus, mert mikor az életben az első lépést teszi, már akkor oly csalódás éri, a melyet egész életében ki nem heverhet és ez a csalódás — a katonaság. (Ugy van! Ugy van! Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.)

Szóla a fiát megtanítja arra, hogy a te hazád Magyarország, a te színeid a piros, fehér, zöld, a te uralkodó a király és a te nyelved a magyar. És akkor bevonul a feketesárga kaszárnya udvarára és a legelső kis hadnagy, a ki talán most jött ki a kadétiskolából, alig 19 éves, a sárba beletiporja azokat az ideálokat, a melyeket szóla

beleoltott (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon) és azt mondja neki, hogy: a te színeid a feketesárga, a te nyelved a német, a te uralkodó a császár, a te hazád Österreich. S ha a fiu ez ellen tiltakozik, börtönnel és puskatussal büntetik. (Hosszantartó élénk tetszés a szélső baloldalon. Mozgás jobbról.) És akkor kibontakozik szóla előtt a germanizáció egész hatalmas skálája, a zenith és a nadir, a hadsereg és a zengeráj.

Baró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Népszerűség hajhászás, semmi egyéb! (Zaj.)

Rákosi Viktor: Ez az igazság. Tudja, hogy a miniszter urnak ez smarn, de ezt már megszoktuk tőle. (Folytonos zaj. Fejérváry igent int.) De akkor a legrosszabb esetben lekivittélünk, mert nekem meg az smarn, a mit a miniszter ur mond. A tiszta magyar főváros, a magyar faj örökkévalóságát jelzi még akkor is, ha Skobelev tábornok ülne Buda várában. Ha a magyar kultúrát nem veszélyeztetné a német kultúra, akkor nem küzdenénk ellene. De ma csak egyensúly van a magyar és német kultúra között, a mely könnyen a magyar kárára billen le. Hiszen az egész Budapesten mindenki tud németül is; az ide szakadt német vállalkozó reggelije mellé német lapot olvas, minden hivatalban németül tárgyalhat s a vendéglőben német ételre kap. Este, ha szórakozni akar, elmegy a Tátrakávéházba, a hol azt látja, hogy vékony dongaju fiukat díjbirkózók vernek. Ha azt kérde, mi történik itt, a pinczer németül mondja neki, hogy ezek a fiuk magyarok. A német nagyt szippant a cigarettéből s azt mondja: Ugy kell nekik, minék jöttek ide Ázsiából. (Derűtség.) A zenés kávéházak programját szeretné ismertetni, de ezt csak zart ülésben tehetné meg (Derűtség), s akkor is Dickens emberszerető humorára, Dosztojevski sötét színeire és Zola kegyetlen objektivitására volna szüksége. Mivel a konkurrenzia készíti a szegény kávézókat a zenés társulatok tartására, s mivel ők is csalódos emberek, nem kívánja, hogy azonnal kipusztítsák őket, csak a következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy a fővárosban, rendőri engedéllyel mennyire felburjánzottak a német énekes-kávéházak, melyek ugy művészi, mint erkölcsi szempontból erős kifogás alá esnek?

2. Szándékozik-e a miniszter ur a főkapitánynak utasítást adni, hogy jövőre egyáltalán ne adjanak ilyen, a világ egyetlen városában meg nem tűrt zsánerü művészetre engedélyt?

3. Szándékozik-e intézkedni és mikép, hogy ezen germanizáló és erkölcsrontó fészkek záros határidő alatt, de végkép elpusztuljanak? (Élénk helyeslés, tetszés és taps a szélső baloldalon. Szónokot számosan üdvözlék.)

Az interpellációt kiadták a belügyminiszterhez.

Nemzeti adakozások.

Se sora, se száma azon magánérdeklő, jobb esetben szűkebb kört érdeklő hirdásoknak, melyekkel a lap hasábjait elszozták halmozni, magánosok, egyletek, válialkozók, multság rendezők, mint pl. eljegyzések, esküvői hírek, üzleti ajánlások, köszönetnyilvánítások, felülízetések stb. alakjában. Meltányos tehát, hogy azok, a kik e fajta, nem közérdeklő hírek közreadását kéri la-

punktól, némely áldozatokat hozzanak és tetszés szerinti összeget fizessenek nemzeti célokra.

Ezen adományokról jegyzést vezetünk, nyugtatjuk, postatakarékpénztári könyvben kamatoztatjuk, mignem azt időnként a megjelölt hazafias célra az Országos Honvédegyeletnek, a nyomorgó szabadsághősök segélyezésére és az Erdélyi Kárpát Egyesülethez, a pusztuló székelység mentésére juttatjuk. Hisszük, hogy e nemzeti adakozás alól nem vonják ki magokat azok, a kik nem közérdeklő hírek közlése végett lapunknak a szerkesztőség által vezetett részét igénybe óhajtlják venni.

Mindent a magyarságért! Ez legyen a jelszavunk!

NAPI HIREK.

Nemes és hazafias adományok.

A magyar testvéri szeretetnek ma ismét egy szép, nemes példájára hivatkozhatunk. Egy érdemes és lelkes debreczeni polgártársunk, lapunk szerkesztősége útján, dicséretre érdemes adományokat adományozott magyar nemzeti célokra. Ugyanis Balassa Károly debreczeni polgártársunk 18 korona adományt adott be szerkesztőségünkbe. Ezen adománynak egy részét 10 koronát, a horvátországi maradéki magyar református testvéreink templomára adta, 5 koronát a vadasdi székelyek templomára és 3 koronát az Országos Honvéd egyesület pénztára részére, a nyomorgó 48-49-es öreg honvédek segítésére. Midőn tehát a hazafias, derék polgártársunknak, Balassa Károlynak ezen nemes, hazafias adományait hálás köszönettel nyugtatjuk, jelezzük, hogy ugyancsak mostan délelőtt még 5 korona adományt kaptunk a vadasdi székelyek templomára egy kedves magyar, buzgó református polgárnőtől, de ki nevét nem nevezte meg. Sok ily nemeslelkü magyar menyecskét kívánunk a magyarságnak. A maradéki és vadasdi református testvéreinknek nyújtott szép adományokat postára adtuk az illető egyházak címére, az öreg honvédeknek szánt 3 korona adományt pedig, a mig gyűjtésünk szaporodik, a „Debreczen“ nemzeti adományos posta takarékpénztári könyvébe tettük be.

Pártgyűlés Hajdu-Böszörményben.

Hajdu-Böszörményből írják: A h.-böszörményi függetlenségi és 48-as Kossuthpárt tegnap, vasárnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését Sóvágó Gábor elnöklete alatt, melyen megjelent a kerület képviselője, lapunk főszerkesztője Benedek János országgyűlési képviselő is. A pártkör helyiségét zsufolásig megtöltötték a majdnem teljes számban megjelent párttagok, a mely körülmény lényesen bizonyítja azt az összetartást és egyetértést, a mely a h.-böször-

2. menyi függ. és 48-as párt tagjai közt fennáll. Az új tisztkart egyhangilag választották meg és a választás eredménye a következő:

Elnök ifj. Soóvágy Gábor. Alelnökök Kalmán Lajos, Franz Imre. Jegyzők Almási Kalmán, Boros Ferencz. Könyvtárnok Balogh István. Pénztárnok Mátyás Gábor. Balrendezők: Elnök Kovács Gy. Márton. Alelnök Dobó Sándor. Ellenőr Paksy Imre. Bizottsági tagok Fazekas Sándor, Bakó Mihály, Borsó Péter, R. Tóth János, Kapusi Márton, Gellen Sándor, Nagy Sándor, Farkas Sándor, Boros Sándor, Cserep Gábor, Kiss B. Sándor, Olah Antal, Dobó Sándor. Számvizsgáló bizottság Almási Kálmán, Káthi Ferencz, id. Dobó Sándor.

A közgyűlés után egyhangulag a párt kör disztagjává választották meg Benedek János, a kerület képviselője; közgyűlés után barátságos ebéd volt, amelyen a partkör helyiségében mintegy 300-an vettek részt. Lelkes felköszöntőket mondtak: Soóvágy Gábor partelnök, Kossuth Ferenczre, az országos párt nagyevű vezérére, Kalmán Lajos alelnök, Benedek János országgyűlési képviselőre, Benedek János a h. bőszőrményi függ. és 48-as párt tagjainak további példás egyetértésére, Frank Imre, Dobó Sándor Soóvágy Gábor partelnökre, Olah Balint, Boros Lajos és még számosan. A magunk részéről is elvtársi örömmel üdvözöljük a megválasztot, derek tisztviselőket működésükre, mely pártunk dadáját ezé lozza, a legjobb sikert kívánjuk.

Presbyteri gyűlés.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délelőtt ülést tartott az egyház tanács termében, melyben elhatározták, az ispotályi templomba két harangot szerez be, s a harmadikat az Kossuth-utcai templomból viszik át.

Adományok a népkönyhára.

Mint lapunkat értesítik, a népkönyhára az elmúlt heten a következő adományok folytak be: Graf Csáky Adorján, a közigazd. bank 50—50 kor., Pongracz Géza, Komlóssy Dezsőne, Liszka Nándorne, id. Kaszanyitzky Endre 10—10 kor., Bankett maradvány 6 kor., Harsányi Imre 2 kor., özv. Dr. Jámbor Mihályné 8 drb. hurka, 3 drb. gömböc, Möricz Ferencz 16 db. paprikás szalonna. Debreczen, 1902. január 17. Szűcs Kálmán pénztárnok.

Vázsonyi Vilmos szabad előadása.

A kereskedelmi csarnok estélyei közül egy sem érdemelt olyan látogatottságnak, mint az amelyiket a csarnok vasárnap este rendezett, mikor is Vázsonyi Vilmos Magyarország „egyetlen” demokrata képviselője tartott a csarnokban szabad előadást. A Csarnok minden helyisége zsúfolva volt s s mikor kevéssel 8 óra után Vázsonyi megkezdte előadását, alig lehetett helyet kapni. Mayer Emil a Csarnok elnöke mutatta be Vázsonyi Vilmost, kit podiumra lépésekor lelkes taps s éljenzés fogadott. Az örök békeről és az örök párbajról tartott másfél óráig mindvégig a figyelmet a legnagyobb mértékben lekötő szabad előadást. A háborút a népek párbajának, a párbajt egyesek háborújának jellemezte. Érdekesen fejtette ki, hogy miért nem lehet az örök béke problémáját megoldani s hogy azoknak a munkássága e téren csak képmutatás, mert míg a párbaj ellen, melynek megszűn-

tetésén könnyen lehetne segíteni, nem tesznek semmit, mert nem akarnak. Bőnczkés alá vette a mai társadalmi rendszert s élése, satirikusan, erős vonásokkal festette s ítélte el a társadalom egyik legveszedelmesebb betegségét, a párbajt. Vázsonyi beszédét mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatták s különösen a párbajra vonatkozó fejtegetéseimél nem egyszer lelkes éljenzés kísérte szavait. Vázsonyi egyszerűen keresetlen szavakkal, minden pól nélkül beszél, de oly meggyőzően, s oly ékesen adja elő mondani valóját, hogy nem is lehet csodálkozni, hogy hallgatói, ha nem is követői az ő eszméinek, mégis érzik annak igazságát. Epen ez az egyszerű, meggyőző beszéd az, melylyel Vázsonyi olyan lelkes hatást tud elérni hallgatóinál. Szombat este is így volt. Ahogy előadását befejezte, percekig tartott az éljenzés s a taps, mely lekezesebb bizonyítéka annak, hogy Vázsonyi beszéde maradandó hatása. Vázsonyi Vilmos után általános közóhaja Bessenyei Ferencz volt orsz. képviselő szólalt fel. Kellemesen, elmésen foglalkozott a párbaj kérdésével ő is. Ezután tarsas vacsora volt, mikor is Löfkovits Márton, Bessenyei Ferencz, Benedek János orsz. képviselő mondtak szép felköszöntőket; majd Vázsonyi Vilmos tartott gyönyörű, nagy hatást keltő felköszöntőt a hölgyekre.

A debreczeni torna és kerékpáros egyesület

tegnap délutáni hangversenye fényesen sikerült. Szépszerű elegáns közönség hallgatta végig a valóban magas színvonalon álló hangverseny számokat. Az első szám a P. Nagy Zoltán ur és Sonnenberg k. a. ket zongorán előadott Beethoven — hangverseny darabja méltán aratott tetszést úgy a finom zenei interpretálással, mint az előadás biztonságával. Azután Dr. Varga Lajos szavalta el nagy hatással Arany Ejjéli párbaját. Erre ismét enekszám következett. Sáfrány Lajos ur adta elő Schumann két dalát, köztük a Heine híres kétgranatosát oly behízelgő lágy hangon, s a pianok és fortek oly művészi biztonságú alkalmazásával, hogy működvelő énekesnél az ilyen előadás legalább is nagy meglepetés számba megy. A szünni nem akaró tapsokra ráadásul még egy dalt adott elő. Hasonló nagy hatást ért el Darvas György ur nagy készületségre valló hegedű játékaival és Szűcs Margit k. a. egy igen ügyesen és kellő színezéssel előadott magánjelenettel. Ezután következett a hangverseny piece de resistance-ja. A mi fülemile hangu primadonánk Komlóssy k. a. lépett a podiumra, hogy úgy megjelenése eleganciájával, mint edes hangjával tökéletesen elbűvölje a közönség szívét. Egy operett dallammal, ezután a ráadásul adott magyar nótával fejezte be a kitünően sikerült hangversenyt, melynek szép sikere a rendezőség ügyességének és buzgóságának méltó jutalma. Hisszük, hogy anyagi eredménye is meghaladta a várakozást s jelen-tekeny összeggel gyarapította a Torna és kerékpáros egyesület pénztárát s ezzel elősegítette a sportter melőbbi megvalósítását, a mi derek atletáinknak, hogy melőbb sikerüljön, szívünkben kívánjuk.

Föltámadt halott.

Lapunk szombati számában emekztünk meg azon megdöbbenő, de egyszersmind részvételtől esetről, hogy

a Szappanos-utcán lakos, Szabó Sándorné az isteni gondviselés következtében miként támadt fel halottai-ból, miként menekült a még gondolatnak is iszonyatos, tetszhalott állapotban való eltemetkezéstől. A kinyujtózottatott és hálottként megmerevedett beteget ugyanis orvosa buzgósága, csüggedetlen élesztgetése életre ébresztötte, a borzalmas, mervv tetszhalotti álomból megmentette. Mint örömmel értesülünk, a nehéz beteg polgárásszony állapota javult, most már életben maradását reményli az orvos. A kik e csodálatos esetet olvasták vagy arról értesültek mindnyájan öszintén kívánják a megpróbált asszony egészségének helyreállítását. Az ő esete is azt bizonyítja, hogy csodások az isteni gondviselések végei. Különben mint értesülünk e rendkívüli orvoslást Dr. Balkányi Emil kerületi orvos végezte.

1849-iki orosz rege.

A nem épen dicsőségteljes 1849-iki orosz invázió nyomán a fehér czár birodalmában többféle rege képződött az orosz balsikerek megmagyarázása feől. A mindenható muszka czár a legendák egyike szerint, Kossuth Lajosnak három zsak tiszta buzat küldött ezzel az üzenettel: Számolja meg Kossuth, hany szem buza van a zsakokban s ha megtudja: tudja egyuttal azt is, hogy ugyanannyi orosz harcos fogja át lépni a magyar határt. Kossuth az üzenetre ezt az egyszerű választ adta: A buzát szívesen fogadtam, különben biztosítom ő felségét, hogy Magyarország három kakasa s három hollója mihamar meg fogja emészteni az orosz buzat. A három kakas: Görgey Dembinszky, Bem és a három holló: Julius, augusztus és szeptember hónapja. Kossuthnak részben igaza volt. A három tábornak megtizedelte az orosz hadsereget, a kegyetlen három hónap pedig halomra ölte a lenhaju harcsoakat.

A hajdu-bösszőrményi

függetlenségi-körben nagyszabású és hazafias szabad előadást tartott Szolnok Gerzson ev. ref. lelkész, a függetlenségi-pártnak is oszlopos tagja. „Magyarország állapota a szatmári bekekötéstől máig” című pályadíjat nyert műve után tartotta a hazafias szép előadást, melyet nagy érdeklődéssel hallgattak a függetlenségi-kör tagjai.

Dalestély.

A „Debreczeni Dalegylet” f. évi február hó 6-án a Bika szálloda dísztermében Mácsay Sándor kiváló karnagy vezetése mellett tanczezal egybekötött dalestélyt rendez. Az említett estélyen előadandó darabok sorrendje a legközelebbi időben úgy meghívókkal, valamint hírlapilag is közöltetni fog.

Halálozás.

Részvétellel értesülünk, hogy városunk egyik derek polgára, PREISER SALAMON f. hó 18-án, dél fél 1 órakor élte 73-ik, holdog házasságának 42-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Hült tetemeit a január hó 20-án d. e. 10 órakor Széahényi-u. 30-ik számú háztól nagyrészt mellett az izr. temetőben helyezték örök nyugalomra. Az elhunytat nejeen kívül egyetlen fia gyászolja.

A csizmadia társulat temetkezési egyletének bálja.

Vettük a következő sorokat: A debreczeni csizmadia társulat temetkezési egylete 1902. február 8-án szombaton a „Korona” disztermében tartja szokott évi tánczvigalmát, mely a multak után itélve hihetőleg ez évben is jól fog sikerülni. A hozzánk beküldött meghívón szereplő rendezőség eleve is biztosítékot nyújt az iránt. A nemes czél iránti tekintetből tehát ez uton is felhívjuk a mulatni vágyó közönség figyelmét.

A Zion egylet köréből.

A debreczeni Zion betegsegélyző egyletnek tegnap zajos napja volt. Ekkor választották meg a választmányt s kandidáltak a három orvost. A választmány tagjai lettek: Rendes tagokból: Burger D. József, Emerich Arnold, Fényes Mór, Gabányi Sándor, Glück Adolf, Gottlieb Dávid, Hauer Bertalan, Hoffmann Sándor, ifj. Kellner Dávid, Keiner Adolf, Klein Miksa, Kremer Jakab, Rózsa Lajos, Bányai József, Rosenberg Simon, Rosenb. rg József, Rosenthal Daniel, Steier Gyula, Adler Simon, Schwarz M. L. Schwarz Vilmos, Weisz József. Pártoló tagokból: Dr. Bakonyi Samu Dr. Fejer Ferencz, Hochfelder Jakab, Kohn Lipót, Lusztig Dezső, Markus Miksa, Reichmann Armin, Rosenfeld Salamon, Stern József, Turai Farkas, Weisz Sándor.

Ezután az új választmány megejtette a három orvosi állásra a jelölést. Az orvosi állásra jelöltettek: Kenyeres Elek, Rózsa Mór, Dr. Burger Péter, Dr. Bakonyi Emil, és dr. Szölösi Béla. Az orvosválasztás vasárnap lesz.

A tanári kör gyűlése.

Népes és tartalmas gyűlést tartott február 18-án a debreczeni tanári kör, melyen távollévő Dóczy Imre helyett Varadi Karoly alelnök teljesítette az elnöki tisztet és a melyen helybeli középiskolák tanarain kívül részt vettek: Gérosi Kálmán tanker, főigazgató, Nagy Elek igazgató, Barcsa János tanár Nánásról, dr. Pröhle Vilmos Nyiregyhazáról. A kör főképp a történelem tanítás kérdésével foglalkozott, melynek Barcsa János volt az előadója. Az előadó kimutatta a külföld példáiból, hogy mentől műveltebb valamelyik nemzet, annál nagyobb helyet juttat középiskolájában a történelemnek, egyszersmind annál inkább igyekszik a világtörténelem tanításának is a nemzeti történelmet tenni alapjává, sőt központjává. Helyesli az új tanítás tervét, mely e tekintetben lépest tart a művelt nyugat intézkedéseivel. A kör meleg elismeréssel fogadta a gondosan kidolgozott előadást.

Völegénye után a halálba.

H.-Böszörményben a mult heten egy fiatal viruló szépségű leány Monori Róza, Monori Gábor iparos leánya öngyilkosságot követett el, mert völegényének halál hírel vette. A fiatal leány jegyben járt s völegénye egy Szabó Kálmán nevű fiatalember kissé mulatos ifjú volt. Menyasszonya megígértette vele, hogy nem iszik, de mégis megígértette, hogy a völegény egy lakadalomban többet ivott a kelleténél. Másnap félt, hogy kellemtelensége lesz, a gyógyszer-tárba ment s mérget kért. Természetes, hogy nem adták neki, ehelyett azonban más orvosságot kapott, melytől azonban semmi baja sem lett. Közben valaki elküvette azt a rossz tréfát, hírül vitte menyasszonyának, hogy megmérgezte magát. A fiatal leányra olyan hatással volt a hír, hogy a szobába sietett, elővette apja forgópisztolyát és mellébe lötte magát. Nem használt sem az orvosok segítsége, sem a szülők önfeláldozó

apólasa, a menyasszony, ki ezután szeretett volna élni, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett szombaton volt.

Öngyilkos katona.

Szombati számunkban megírtuk, hogy Tóth Gyula katona a Pavillon-laktanyában este 11 órakor szíven lötte magát s meghalt. Az öngyilkosságra vonatkozólag újabban a következő értesítéseket vesszük:

Tóth Gyula nagyváradai család gyermeke. Edes apja posta-állást a nagyváradai vasúti postahivatalnál. Tóth Gyula posta és távirati segédtsízt volt Nagyváradon. Nagyon derék, szor-almas, szimpatikus fiatal ember volt. Felebbvalói, hivatalnok társai egyformán szerették. A mult év tavaszán katonának sorozták be Tóthot. Októberben be kellett rukkolnia, még pedig mivel önkéntességi joga nem volt, három h-szu ösztendőre. Mint újoncznak Temesvárra kellett berukkolni Tóthnak, aki szintén a nagyváradai pályaudvari postahivatalnál működött. Temesvárról nemrégiben Debreczenbe osztották és vezényelték. Előbb azonban hazajött a kirácsi ünnepekre Nagyváradra s itt szüleinél másfél napot töltött. Panaszkodott, hogy nehezen törődik bele a katona életbe, de egyébként nem látszott rajta nagyobb elkeseredés. Tegnapi táviratot kapott Tóthnak Nagyváradon lakó lelkész bátyja. A távirat tudatta a lelkész hirt, hogy öcsése agyonlőtte magát. A debreczeni ezredparancsnokság táviratára az öngyilkos edes apja, testvérbátyja s nővére, a ki Erdőszezen lakik, elutaztak Debreczenbe, a temetésre. Az öngyilkos leveleket hagyott hátra, de ezek tartalmát titkolják. Az öngyilkosság okáról természetesen sokféle verzió forog a szerencsétlen véget ért fiatal ember ismerősei között. Az is természetes, hogy az öngyilkosság okaképpen szerelmi bánatot is emlegetnek. De a legvalószínűbb, a miről leveleiben s itthon léte alatt is emlíést tett, hogy a katonáskodás terhet nem tudta elviselni s ez kergette a halálba.

A nőegylet vigestelye.

A debreczeni jótékony nőegylet 1902. február hó 5-én (szerdán) az „Arany Bika” szálló disztermében szegényeinek és árváinak javára vacsorával és tánczszal egybekötött vigestét rendez. Belépti-jegy személyenként 4 korona. Pályajegy négy korona.

Hangverseny

és házi estélyvel egybekötött mulatságának rendezése ügyében tartotta meg a vasárnap este folyamán a polgári kerékpáros egylet több mint 80 tag jelenlétében ülését. — Végleg megállapították, hogy az estély 23-án megtartatik, annyival is inkább, mivel a jegyek ketharmada már elkelt, sőt több mint 20 korona felülfizetés gyanánt hegyült. Még azt is tudatja az egyleti értekezlet a pártoló közönséggel, hogy a jegyek már László Albert és társa, Rózsa Lajos párisi divatruházában. Czeglédy és Polgár és Békés Lajos uri divat áru üzletében kaphatók.

A polgári kör bálja.

A „Debreczeni Polgári Kör” 1902. évi január hó 26-án vasárnap az arany bika szálló disztermében zártkörű bált rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személy-jegy 2 korona. Család-jegy (4 személyre) 6 korona. Pályajegy 6 korona. Pályajegy lépőknek nem kell személy-jegyet váltani.

Királysértő oláh.

Érdekes bűnügyben tárgyalt ma a debreczeni kir. törvényszék vádtanácsa. Egy Kindris nevű mármaros oláh került a vádlottak padjára azért, mert a mult év őszén Jód község piacán azt mondotta volna a kihallgatott tanuk vallomása szerint, hogy „mindenki tolvaj, rabló a községi rendőr mestertől kezdve a királyig.” Es hozzátette: „a rendőrség, a fősolgabíró, az alispán és a miniszterek is.” A vádtanács arra való tekintettel, hogy a jelzett szavakban közvetlen sértés a király személye ellen nem foglaltatik s a terhelt még ki nem hallgatott mentő tanukra is hivatkozott, a vizsgálat ki-gyészítését rendelte el s ennek foganatosítása végett a mármaroszigeti kir. törvényszéket keresi meg. Ily körülmények között főtárgyalásra valószínűleg csak a nyáron kerül sor. A vádlottat dr. Révi Nándor debreczeni ügyvéd, pártunknak is lelkes tagja védte.

Felülfizetések a gazdasz bálon.

Beküldetett: A „Debreczen” tekintetes szerkesztőségének Debreczen. az 1902. év január 16-án tartott gazdasz tánczestélyen felülfizettek: Veszter István 12 koronát, Özy Kacs Kovács Ivanné 10 koronát, Dr. Czako Zsigmond 7 koronát, Dragota Miklós 7 koronát, Hajós István 7 koronát, Juhász Árpád 7 koronát, Dr. Széll László 7 koronát, Komlósy Lajos 5 koronát, Huflesz Kazmér 5 koronát, Szarukán Sándor 2 koronát, Szücs Ferencz 2 koronát, melyért ezuton is fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, január 20.

A képviselőház mai ülésén az ujonczjutalékról szóló javaslat, részleteit tárgyaltak. Pichler Győző kikelt a javaslat ellen, hevesen támadva. Münnich Aurél előadó kijelenti, ha a függetlenségi törvénytelennek tartanak a javaslatot, tiltakoztak volna ellene. Tóth János konstatálja, hogy a függetlenségi párt mindig tiltakozott a javaslat ellen. Münnich Aurél kijelenti, ha Tóth szavai helyesek volnának nem ily módon tiltakoztak volna, hanem demonstrálással.

Madarász József szerint a mit az előadó hangoztat, az forradalom, amíg alkotmányos fegyverekkel küzdhetünk, azzal küzdünk. De ha alkotmányunkat támadja a hatalom, Masképp is tudunk küzdeni. A javaslatot a többség elfogadta.

Leégett színház.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, jan. 20.

Stuttgartból sürgönyzik, hogy az udvari színház tegnap este leégett. A király s királyné sokáig nézték s érdeklődtek, hogy emberi életben nincsen-e kár. — A tűz előadás után keltezett s így emberélet nem esett áldozatul.

El van árasztva a közönség a tüdő és gégebajosoknak ajánlott orvosságokkal; de ezek közül egyik sem mulja felül a „Pectorát.” A tüdő, a gége, általában a légzőszervek bántalmainál ezen szernek kitűnő hatását igazolják a következő levelek:

M. B. igazságügyi tanácsosné W. ben. Kérem, legyen szives postafordultával 15 csomag Pectorát küldeni utánvéttel. A hatása mindig igen jó.

F. S. ur D. ben. Legyen szives küldeni 20 csomaggal az ön theájából. Már a 3. csomag elfogyasztása után bámulatos hatását tapasztaltuk és remelem, hogy másoknak is sikerrel fogom ajánlani.

A. S. lelkész ur B. ben. Örömmel tudatom, hogy az ön theája egy 3 év óta súlyos tüdőbajban szenvedő 30 éves nőnél kitűnő hatásának bizonyult. Nem tud érte eléggé hálás lenni.

Legyen szives ismertetést, használati utasítást és 5 csomag theát utánvéttel küldeni egy idősebb férfi számára, ugyan csak az ön czimemre.

Ch. N. diakonista B. ben. Postafordultával a 3. küldemény: is kérem. A fiatal leány sokkal jobban érzi magát. Szeretném azonban alaposan kigyógyítani, azért kérem a 3. küldeményt is. Ő ugyan azt hiszi, hogy már nincs rá szüksége többé. A „Pectora” igazi isten áldás.

A valódi „Pectora” csomagoként 2 koronájával a Diana gyógyszerárban kapható Budapesten Károly körút 5 sz.

Farsangi naptár.

Jan. 23. A polgári kerékpáros egyesület háziestélye a Dreherben.

Jan. 25. A kereskedő bál a „Bika”-ban.

Jan. 26. Polgári kör bálja.

Febr. 1. Bohóc estélye.

Febr. 2. Iparoskör bálja.

Febr. 5. Jóték. nőegyl. teaestélye.

Febr. 8. A jog. és tisztv. kör bálja a „Bika”-ban.

Febr. 8. A Stern fele munkások bálja a Margitban.

Febr. 15. Fillér egyesület vigestélye.

A függetlenségi párt bálja.

(A szombat esti fényes mulatság.)

A debreczeni függetlenségi párt szombat este tartotta meg szokásos évi bálját. Ennél fényesebben, pompásabban sikerült bált rég nem rendeztek a Bika-szálló dísztermében, mellékhelyiségeiben. Nem a toll virágos kifejezése, hogy zsufolásig tele volt a balterem, de az örvendetes valóságnak felelt meg ez a kép.

A szebbnél szebb, kedvesebbnél kedvesebb debreczeni polg. rasszonyok, leányok száz és száz főnyi gyönyörű serege töltötte meg a hatalmas báltermet. Kertész Jánosné és B. Nagy Jánosné nemzeti asszonyok szerepeltek, mint bálányák és a debreczeni független polgárságnak színe-java, néhány száz férfi tagja egészítette ki a mulatságot. A függetlenségi párt bál rendezőiknek diadalukra, dicsőségükre szolgál ezen páratlan

szépen sikerült bál rendezése, de bizonyítja azon erős, hazafias kötelekek vonzó nagy erejét is, a mely a debreczeni polgárságot pártunkhoz fűzi.

A körmagyart, a négyeseket majdnem 200 pár táncolta. Mielőtt a táncmulatságon részt vett asszonyok és leányok gyönyörű névsorát közölnénk, meg kell említenünk, hogy pártunk bálján teljes számban vettek részt pártunk oszlopos férfiai és több érdemes vendégei is. A bálterem melletti szobában ugyancsak jártak kézről-kézre a B. Nagy János nagy és kisesikébörű kulacsai. Mert pártunk vezértagjai Kovács József pártelnök, Bakonyi Samu, a szeretett képviselő, Kertész János pártelnökünkkel az ólen tömegesen jelentek meg pártunk bálján, de megjelent ott Dr. Benedek János, a böszörményi hajdu hazafiak követe, lapunk főszerkesztője is, ugyszinte Dr. Vázsonyi Vilmos, a sokat emlegetett demokrata országgyűlési képviselő, Bessenyei Ferencz exképviselő és több más ur kíséretében, azonkívül Abraham Laszlo főügyész, Vecsey Imre tb. főjegyző, Oláh Károly, Király Gyula tanácsnokok, Konecz Akos tb. tanácsnok stb. Számos lelkes felköszöntő is hangzott el, mert hisz e fehérbrosz melletti barátok zásznak ez adja meg savát-borsát és e felköszöntők még inkább fokozták a szeretet, együttérzés lelkes kapcsát, a mely az áldomásokot oly őszinte baráti körben tartotta együtt. Szóval pompásan sikerült a debreczeni függetlenségi párt bálja; de beszéljen helyettünk ez a két hatalmas névsor, a jelenvolt asszonyok és leányok névsora, mely oly nagy, hogy még ábécze-rendbe szedni is dolog volna. Azért csak ugy adjuk a névsort, a mint azt e nagy sokadalomban tudósítónk össze-vissza jegyezte. Jelen voltak:

A s s z o n y o k: Csapó Péterné, Busi Mihályné, Balogh Mihályné, Kozma Ferenczné, Molnár Mihályné, Nagy Józsefné, Gombos Gergelyné, Szabó Józsefné, Sarkadi Andrásné, Borbély Mihályné, Nagy Andrásné, Zöld Mihályné, Soltész Ferenczné, Kis Andrásné, özv. Szilágyi Andrásné, Makai Sándorné, özv. Makai Mihályné, Teremi Gáborné, Miskolczy Istvánné, Balku Ferenczné, Csáki Jánosné, Diószegi Istvánné, Lakatos Jánosné, Kertész Mihályné, Imre Jánosné, Kertész Lajosné, Bundi Imréné, Kiss Mihályné, Vértési Mihályné, Nagy Sándorné, Nagyházi Péterné, Andirkó Mihályné, Keeskés Mihályné, Balog Ferenczné, Balogh Mihályné, Kovács Istvánné, Piros Józsefné, Török Balintné, Nyilas Jánosné, Kálmán Istvánné, Molnár Istvánné, Harangi Ferenczné, Balogh Jánosné, Erszény Andrásné, Lada Istvánné, Diószegi Péterné, Kegyes Mihályné, Arany Jánosné, Luczi Mihályné, özv. Szőke Istvánné, Burai Istvánné, Keeskés Istvánné, Gáll Andrásné, Tóth Ferenczné, Kéki Sándorné, Forgó Tamásné, Nagy Jánosné, Csarnai Sándorné, Luczi Istvánné, Nagy Sándorné, Birinyi Lajosné, Csiszár Ferenczné, Birinyi Imréné, Vilmányi Sándorné, Banyai Ferenczné, László Jánosné, Busi Andrásné, Faragó Jánosné, Végh Istvánné, Torday Gáborné, Kertész Jánosné, Harsányi Mihályné, Harsányi Andrásné, özv. Banyai Józsefné, Sallai Józsefné, Tóth Péterné, Szabó Andrásné, Szűcs Istvánné, Harsányi Istvánné, Kiss Jánosné, Bör Sándorné, Kéri Lajosné, Kertész Imréné, Ecsedi Józsefné, Tóth Jánosné, Kovács Józsefné, Diószegi Jánosné, Kertész Lászlóné, Öry Mihályné, Birinyi Gáborné, Kertész Danielné, Szigeti Gáborné, Harsányi Istvánné, Nagy Lajosné, Nagy Sándorné, Bozóki Mihályné, Ormós Istvánné, Kiss Gáborné, Daku Mihályné, özv. Veres Mihályné, Király Gyuláné, Molnár Istvánné, Keeskés Mihályné, özv. Dalmy Józsefné,

Lukács Ferenczné, Somosi Józsefné, Salánki Mihályné, Kovács Jánosné, Csobán Isrvánné, Ujvári Istvánné, Salánki Ferenczné, Szentesi Jánosné, Polgári Mártonné, Szabó Józsefné, Balog Józsefné, Nagy Sándorné, Fazekas Istvánné, ifj. Pál Péterné, idősb. Pál Péterné, idősb. Kertész Istvánné, Tóth Gergelyné, Pető Józsefné, Szepesti Péterné, Kovács Ferenczné, Harangi Sándorné, Kovács Péterné, Aren Mátyásné, Béresi Mihályné, Nagy Sándorné, Balla Mihályné, Molnár Ferenczné, Balogh Mihályné, Kovács Lajosné, mintegy 136 asszony. — A jelenvolt szép és kedves hajdonok száma sem kevesebb.

Jelenvoltak. Leányok: Csapó Juliska, Busi Sárka, Balogh Juliska, Kozma Juliska, Molnár Erzsébet, Nagy Erzsike, Tóth Mariska, Sarkadi Mariska, Borbély Erzsike, Nagy Róza, Zöld Mariska, Soltész Zsuzsika, Kiss Erzsike, Szilágyi Mariska, Makai Eszti, Vasárhelyi Juliska, Teremi Juliska, Teremi Erzsike, Miskolczy Eszti, Miskolczy Mariska, Balku Eszti, Csáki Juliska, Balku Erzsike, Diószegi Juliska, Kertész Eszti, Imre Mariska, Bundi Mariska, Kiss Mariska, Vértési Zsuzsika, Nagy Zsuzsika, Imre Erzsike, Andirkó Mariska, Andirkó Erzsike, Keeskés Mariska, Balogh Mariska, Varga Juliska, Balogh Mariska, Kovács Róza, Piros Róza, Török nővérek, Nyilas Juliska, Molnár Piroska, Kálmán Erzsike, Kálmán Juliska, Balogh Eszti, Erszényi Erzsike, Diószegi Erzsike, Kegyes Zsuzsika, Arany Zsuzsika, Luczi Erzsike, Szilágyi Sárka, Szabó Eszti, Keeskés Eszti, Gál Erzsike, Tóth Mariska, Nagy Erzsike, Kéki Rózsika, Forgó Juliska, Csarnai Eszti, Szucs Juliska, Nagy Zsuzsika, Birinyi Zsuzsika, Birinyi Erzsike, Décsai Juliska (Szoboszló), Birinyi Mariska, Molnár Erzsike, Vilmányi Eszti, László Erzsike, Busi Rózsika, Faragó Juliska, Végh Eszti, Kertész Rózsika, Harsányi Juliska, Harsányi Eszti, Banyai Zsuzsika, Szalai Mariska, Tóth Mariska, Szabó Eszti, Burai Juliska, Burai Eszti, Harsányi Eszti, Kiss Juliska, Bör Mariska, Kéri Róza, Ecsedi Juliska, Szilágyi Zsuzsika, Kovács Erzsike, Diószegi Mariska, Öri Erzsike, Birinyi Eszti, Szigeti Eszti, Harsányi Juliska, Nagy Juliska, Bozóki Erzsike, Bozóki Zsuzsika, Ormós Rózsika, Daku Eszti, Veres Juliska, Papp Juliska, Dalmy Juliska, Lukács Eszti, Bagossi Erzsike, Szalánki Juliska, Kovács Juliska, Csobán Juliska, Ujvári Juliska, Salánki Erzsike, Csobán Mariska, Szentesi Ilonka, Kovács Katica, Polgári Eszti, Polgári Erzsike, Balogh Erzsike, Balogh Juliska, Nagy Zsuzsika, Pál Aranka, Pál Irénke, Kertész Margit, Pető Róza, Szepesti Róza, Kovács Juliska, Aszalós Erzsike, Kovács Eszti, Bazsetkó Julia és Mária, Azrén Juliska, Bézeri Vilma, Nagy Mariska, Molnár Sárka. Azaz összesen 131 szép és kedves magyar leány.

SZINHÁZ.

Műsor.

Kedden, Ujházy Ede felléptével A peloskei notárius, A bérletben.

Szerdán, Ujházy Ede bucsufelléptével Salton Timót, B bérletben.

Csütörtökön, C bérletben Terézkapitány.

Pénteken, A bérletben A páholy.

Szombaton, B bérletben Gasparone.

Vasárnap, délután felhelyárrakkal: A gyimesi vadvirág.

Este bérletszünetben A zsidó honvéd.

Párisi szegények.

Ki ne emlékeznék a francia romantikának ezeltől 30-40 évvel annyira olvasott termékeire: A három testőr, Bragelonne gróf és társaira, s az ezekben szereplő rettenetes emberekre, a kik a fantázia teljes működési erejével megalkotott borzalmasságokat vittek véghez, akik a gonoszról és becsületéről a valónál sokkal feltünőbbnek voltak összegyurva és — a mi fő — akiknek gonoszságát mindig megakadályozta egy jó ember közbelépése. Mikor az emberi gonoszság dühöngésének szemlélete és az ebből származott nyomor kétségbeesésének nem tudom hanyadik hatványra emelése az érzékeny szívű olvasót immár könnyekre fakasztotta s a világrend felett örökös gondviselésbe vetett hitét megingatva: hirtelen épen a kellő pillanatban megjelenik ez a jó ember, a gonoszsgát leleplezi, az üldözött becsületességet pedig jogaiba visszaiktatja. Persze, a regénynek legrokonszenvesebb alakja aztán ez a gondviselés képeben járó hős lesz, akit a jambor olvasó mindig se gíségül hív, valahányszor az életben az igazságot veszélyeztetve látja; vagy legalább is mindig melegen gondol vissza rá, ha az életben megjelenésének szükségét nem érezné.

Ilyen romantikus drámának szeretetreméltó, gondviselési játszó szerepében mutatkozott be tegnap este közönségünknek Ujházi Ede, a nemzeti színház, sőt az egész magyar haza dédelgetett kedvencze, legelső művésze. Halas volt a szerep, de halas volt a közönség is a mestert játszóért, amit Ujházi adott. A párisi könnyelműség, a körműnyekbe való beletörődés, a világrendjének helytelensége felett való okos gondolkodást, de a tehetetlenség tudatában való nem törődömseget; a sivár, mindent kizáró önzést s az ezzel összekapcsolott elpusztíthatatlan jószívűséget együtt kellett kifejeznie a koldus alakjában, ami igazán nehéz feladat, mert hiszen ez az alak akárminő rokonszenves is, nem az életből van véve.

S Ujházi művészetének a legnagyobb bizonyítéka, hogy még ezt az alakot is valószínű tudta tenni. — Az egész előadás természetesen az ő játéka körül összpontosult: s bár Szabados, Odry, Szabó Irma, Faj Flóra türethetően játszottak, nagyon kivált közülük a vendég, Szöke, kivált egyes jelenetekben, határozottan rontotta a többiektől keltező jó hatást — nem tudott megbirkózni szerepével. — Bizony esodálatos is az a művészet, amit Ujházi okulásukra is példaként: természetesen. S igen sok művész a természetet a művészivel nem tudja megkülönböztetni.

Kíváncsian várjuk a mester többi felépéseit, a melyekben a legkülönbözőbb helyzetekben mutatja be az ő genialis alakítási képességét. Ismerjük ugyan jól, de úgy vagyunk vele, mint az igazi jó könyvvel: minél többször olvassuk, annál több szépet lebilincselőt találunk benne.

A.

Levél a talyigás lovak érdekében.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Az elmúlt évfolyamán, a Debr. Szóó és Bortermelő Szövetkezet és több érdekelt átkosföldi szőlőbirtokos kérelmére és anyagi hozzájárulásával agyagozott utat építtetett a főmérnök ur, a Monostor Pályi ország ut vonala, a Várad-utcai temető kapujától, a városi homokbányák mellett, a gróf Degenfeld-féle szőlőtelepig. Előismerés és köszönet illeti érte; mert az ut olcsó is, kitűnő kocsi

ut is és fenntartása sem kerül sokba. Az ellen sem tehet senki jó lélekkel kifogást, hogy egyáltalában az ut létesült; mert azok a szőlőtelepek a város gazdasági kulturájának emelésére fontos tényezők és megérdemlik a támogatást. De meg a homokgödörkhöz is használható utat nyertünk volna végre, ahol a forgalom igen nagy. Naponta, különösen nyáron át, több száz szekér és talyiga homokot hordanak innen, bihetetlenül kinozva a szegény állatokat az kerék ügyirő homok tengerben. Reméltük, hogy olcsóbb lesz a homok, olcsóbb lesz az építkezés és boldogabbak lesznek a talyigás lovak. A főmérnök ur azonban egy szép reggel elzárta a homokgödörtől az agyagozott utat, árokkal és erős sorompóval; azzal indokolván intézkedését, hogy az e fajta utak ilyen erős használatot nem bírnak meg és végképen elromlanának.

A Nyírségben ilyen ut igen sok van, sőt Debreczont alatt a Samsoni felé vezető ut egy kis része is hasonlóképen készült és évek óta erős használatban van anélkül, hogy elromlott volna. Ennélfogva ezt az indoklást elfogadni nem lehet. Különbösen is teljesen érthetetlen miért terveztek hat akkor ilyen nagy forgalmu helyre olyan utat, melyet — a főmérnök ur szerint — használni nem lehet és ha már egy-zer elkészítették, mitéle jogszímen tiltja el a közteher viselő polgárság egy részét attól, hogy a város tulajdonát képező közutat használhassa?

Talan attól fél az előzékegy főmérnök ur, hogy a homokhordó talyigák kigödörzik az utat, és ha majd ő méltósága a szőlőtelepére kocsizik, nagyot talál zökkenni rajta? Ne tessék aggódni! Az elmúlt napokban sokkal nagyobb zökent a Méltóságos Dr. megsemm esett nagyobb kár drága egészségében. Vagy talán valamelyik kortesérmekben meg kopaszodott városi képviselőnek van ott közelben nyakralója és annak esik terhára az uti por?

Az építkezés megkönnyítése annyira közérdeket képez, hogy annak előmozdítására épen a főmérnök urnak volna kötelessége minden lehetőt meg tenni. Eltekintve egyebektől, ha az az ut gyöngén volna építve — a mi elég hiba — abból még nem következik, hogy a forgalmat róla le kell tiltani, hanem tessék akkor ki köveztetni. Ha a Széchenyi és Posta kertekbe vezető ut kikövezése nem volt felesleges, úgy ez az ut sokkal jobban megérdemli azt.

Ha már nem is az érdekelt építető polgarok és építő iparosok érdekében — a kik végtére is nem egyebek közönséges „Voks“-nal és a kire jó darabig nem lesz szükség — de legalább a talyigások iránti jóindulathoz nyitassa meg főmérnök ur azt a sorompót, a mit eddig jogtalanul zárva tartott.

Pax nobiscum!

Sylvester polgár.

CSARNOK.

Vaterloo.

Erickmann—Chatrián elbeszélése után fordítva.

ifjabb Mórícz Pál.

Amde nemsokára más színjátéknak voltunk a szemtanúi, A németi, az orosz honi emigránsok visszatérését élveztuk. Az egyik parasztkocsi érkezett. Mások előkelő ur hintóban. A hölgyek virágos selyemruhákban pompáztak. Az árok pedig majdnem mindnyájan a régi francia divatot

tartották meg. A térdadrágos frakkot és ezombra lefittyenő hosszú hosszú mellényt, a miként hogy a köztársaság idejébeli képekben ábrázolták őket.

A kevelységtől és örömtől sugárzott az arcuk. Majd kibujtak a bőrből, csak hogy haza férhettek.

Engem mégis meghatott az érkezésük. Pedig vén gebék vonszolták a nyikorgós, nyomoruságos, szalmaüleses kocsijokat, noha a paraszti kocsi, mint valami csatlós, nyeregéből kormányozta ezeket a gebéket. Amde visszaemlékeztem arra a nagy örömré, a melynek a gyönyörűségét öt hónappal ezelőtt jó magam is éreztem, midőn viszont láthattam szép Francia országot és magamban így gondolkodtam:

Ezek a szegény emberek biztosan sirva fakadnak, ha Párist meglájják. Hisz örömeiben is sir az ember.

„A veres ökör“ vendégfogadó szobáit most ők lepték el. Az ablakon keresztül egyebet sem lehetett látni, hogy miként fészülködnek, öltözködnek borotválkoznak, ezek a kopott emberek. Bezzeg a régi szövetségeseink a tábornagyok, a hercegek, a fejedelmek és a többi világnagy gazdagok oda maradtak. Hamam mikor aztán dél következett, ezek a kopott urak annál harsányabban kiáltottak az udvarra:

Jean! Cande! Germain!

Úgy parancsoltak a szolgájuknak, mint valami világbiro urak. És délen pedig a hosszú közös asztalnál mindégynök a háta mögött ott állott az asztalkendős, kiehezett szolgáló. És daczára a kopott, divatját mult viseletüknek, a vidámságuk, a szép viselkedésük mégis jó benyomást eb resztelt. Őket látván, így elmelkedtek az emberek:

— No lám mégis csak ezek is francziák! Hát ismét csak haza igyekeztek az idegenből. Elég gonoszul cselekedtek, hogy kivandoroltak, hogy Európát felbujtogatták ellenünk, de hát Isten bocsássa bűnüket! Hadd boldoguljanak, hadd éljenek, hisz nyomorogtak eleget.

Egyik-másik emigráns posta kocsi érkezett, már ilyenkor rendezen a rostelykapunál vártak őket, mint például Jourdan ur, a mi új polgármesterünk, a ki a Lajos rend lovagja volt, aztán a főtisztelendő Loth plebános ur és aztán a katonaság részéről, az aranypaszományos új térparancsnok ur. De la Faisandarie Róbert ur, a mikor az ostopatogást meghallották, mindjárt mosolygva léptek elő, úgy örvendeztek, mintha Isten tudná miféle boldog szerepe várna rájuk. Mihelyt a kocsi odaig érkezett a parancsnok ur maga sietett a kocsiját kinyitni és örömeiben akárhányszor felsikoltott. Máskor a nagy hódolattól nem tudtak hova lenni. Egyszer, kétszer, háromszor is meghajoltak egymás előtt, a hogy lassan közelebb és közelebb értek egymáshoz.

Goulden apó az ablakunk mögött sokszor mosolygott felettük.

— Micsoda nagyszerűek, előkelő modoruak ezek a régi uraságok. Mink innét az ablak mellől leshetjük el a finom modorukat; legalább ha majd hercegek vagy fejedelmek leszünk, nem jövünk zavarba.

Maskor így szólt:

Józsí fiam, no nézd már csak azt az öreget! A weisenburgi csatavonalban ugyan puskáztunk egymásra. De ekkell őserni, hogy derék gavalérók voltak. Megállották a helyüket és úgy verekedtek, mint minden francia, hanem mi mégis megszlajtottuk őket.

Majd az apó trefásan hunyorítván, ismét fűrgén vígan munkához látott.

— Folyt. köv. —

Nyilttér.**Elragadó női**

selyemszövetek, a legújabb szövési módszerek szerint, fekete, fehér és színesben foulard szövetek, a legizlésebb mintákban, simán, mintázva stb. Magán személyeknek vám és bérmentesen házhoz szállítva, nagybani áron. Elismerő levelek ezer számra. Schveicha 25 fl. levélbélyeg kell. (4.)

Union selyemszövőgyár
Adolf Grieder & Cie Zürich (Schveicz.)
 kir. udv. szállítók.

Farsang alkalmából

ajánlom jó hírnevű

varróműhelyemet

a n. é. közönség becses figyelmébe.

Báli ruhákat, jelmezeket és egyéb

női öltözékeket

izlésesen, gyorsan és olcsón készítek.

Katz Ida

Kossuth-utca 43 sz.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Tanuló

felvétetik. Czim a kiadói vatalban.

Köhögésnél legjobb a dr. Burger Borsy-féle **Pemetefü cukorka**. Kapható Borsy cukrázdájában, Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fl.

Wertheim pénzszekrény 3-as sz. igen jutányosan eladó. Bővebbet a kiadói vatalban.

Házasság. 37 éves

csinos barna erőteljes nőtlen uri ember 3000 kor. évi jövedelemmel biztos állással nőül vesz Debreczenből vagy vidékéről egy polgári vagy gazdálkodó családból származó közep vagy magasabb termetű csinos erőteljes leányt vagy fiatal gyermektelen özvegyet, kinek készpénzben vagy ingatlanban legalább 20 ezer kor. hozománya van, megbízható közvetítőt siker esetén 400 koronával jutalmazok. Csakis teljes czimmal ellátott levelek jan. 25 ig Végh Jenő címre Váci-körút 42 sz. földszint kéretnek Budapestre.

Iskolázott kanári madarak gyönyörű tiszta csengő hangon éneklők olcsón beszerezhető Peterfia-u. 26.

Meghívás.**A b.-ujvárosi takarékpénztár XVIII. évi rendes közgyűlését**

f. é. február 9. d. e. 10 és fél órakor

saját helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

B.-Ujváros, 1901. jan. 15-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat :

1. Az 1901. é. mérleg előterjesztése.
2. Igazgatósági jelentés.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Három igazgatósági, egy felügyelő biz. tag és 6 napibiztos választása.

MEGJEGYZÉS : A zárszámadás, ugyintén az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében megtekinthető.

Fűszerüzlet, igen jó forgalmu, más vállalkozás miatt eladó. Értekezhetni a kiadói vatalban.

2 szobás uri lakás

minden komforttal augusztustól kiadó. Értekezhetni Lőkoviits ékszerésznél.

161-1902.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező következő földbirtokok, u. m. :

1. A Gilányi laktanya és Boldogfalvai kert közötti 5 hold legelő föld az 1902. évi okt. 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

2. A sziki gyakori 388. hold föld a Csukás csapszékkal együtt az 1902. okt. 1-től 1908. okt. 1-ig terjedő 6 évre.

3. Az államvasuti pálya melletti I, II, III, IV. sz. faraktári helyek az 1901. okt. 1-től 1907. okt. 1-ig terjedő 6 évre az árverési feltételekben megállapított kikötések mellett baszonbérbe adadni fognak.

Az árverés megtartására határozottul az **1902. febr. 12. d. e. 9 óra** a városháza nagytermébe kitűzetett.

Miről árverelni szándékozik azzal értesítettnek, hogy az árverési feltételek a számvevőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy kötelesek a kikiáltási ár 10 %-át árverelő / az árverelő bizottság kezeihez készpénzben vagy megfelelő értékű értékpapírban lefizetni.

Debreczen, 1902. jan. 9.

A városi tanács.

Valódi moskvai „Karaván Teák”,

Valódi moskvai „Popoff”

Valódi jamaikai Rum

Valódi francia pezsgők

Valódi francia likőrök

Valódi hollandi likőrök

Valódi francia cognac

Kitünő magyar cognac

Kitünő magyar tokaji asszuk

Kitünő magyar pecsenye borok

Kitünő magyar asztali borok

Kitünő magyar tea sütemények

Kitünő magyar csukorka speciálitások.

Kontsek Géza

ujonnan berendezett üzletében

Kossuth-utca 7.

Uj nagy fűszer árjegyzék kívánatra ingyen.

469-1901.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságának V. 110/4. 1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Terényi J. bpesti czég részére Szőke Károly derecskei lakostól 71 kor. 71 fl. tőke, ennek 1901. évi szept. hó 10-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 17 kor. 30 fl. perköltség erejéig 1901. é. dec. hó 16-án bíróság le és felülfoglalt 2000 kor. becsült gö. cséplő ingóságok **1902. évi jan. hó 25-én d. u. 2 órakor** kezdetét vevendő és Derecskén, alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Derecskén, 1901. jan. 7-én.

Ságár Gyula

birói kiküldött.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.